

**מבחנים לתמיכה רב-שנתית של משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות בגופים
המפעילים מכינות קדם צבאיות בצפון ובדרום במסגרת מימוש החלטות ממשלה (הוראת
שעה)**

לפי חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985

בהתאם לסעיף 3א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985¹ (להלן – החוק), ובהתייעצות עם היועצת המשפטית לממשלה, מתפרסמים בזה מבחנים לתמיכה של משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות (להלן – המשרד) בגופים המפעילים מכינות קדם צבאיות, כהגדרתן במבחן זה, באזור הצפון והדרום, שהתמיכה בהן הוסדרה במסגרת מימוש החלטות ממשלה, כמפורט להלן:

1. כללי

(א) ועדת התמיכות של המשרד (להלן – הוועדה) תדון בעניין קבלת תמיכה מהתקציב המיועד לכך בהתאם לנוהל שר האוצר לתמיכות מתקציב המדינה במוסדות ציבור² (להלן – הנוהל) ולפי מבחנים אלה.

(ב) בבואה לדון ולהחליט בכל בקשה לתמיכה, תשקול הוועדה את כל נסיבות העניין, תוך יישום שוויוני, אחיד וענייני של מבחנים אלה.

(ג) כל שיקוליה של הוועדה יהיו ענייניים, תוך הפעלת אמות מידה מקצועיות, ככל שיידרש לפי נסיבות העניין; החלטות הוועדה תהיינה מנומקות.

(ד) אסמכתאות כספיות להוכחת פעילות במבחנים אלה, אשר מוגשות כחלק מדוח פעילות, תאושרנה בידי רואה חשבון; חלוקת הסכום המיועד לתמיכות בתקציב השנתי של המשרד תיעשה לפי תחומי הפעילות המפורטים במבחנים אלה, הכול בכפוף לאמור במבחנים אלה ובחוק התקציב לשנת הכספים השוטפת, כפי שיפורט להלן.

2. הגדרות

במבחנים אלה –

"**חבל התקומה**" – כהגדרתו בחוק שיקום נרחב לחבל התקומה כאזור מיקוד לאומי וסיוע ליישובים הסמוכים אליו, התשפ"ה-2025³ (להלן – חוק שיקום חבל התקומה);

"**יישוב מזכה**" – כל אחד מאלו:

- (1) יישוב בחבל התקומה;
- (2) יישוב שנכלל בנספח א' להחלטת ממשלה מספר 3303 מיום 4.8.2025 בנושא תוכנית לשיקום ופיתוח יישובי הנגב המערבי לשנים 2025-2029;
- (3) יישוב שנכלל בנספח א' להחלטת ממשלה מספר 4194 מיום 2.6.2026 בנושא התוכנית הממשלתית הרב-שנתית לשיקום ולצמיחה של יישובים בטווח המכונה 9-0 ק"מ מגבול לבנון.

¹ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60; התשנ"ב, עמ' 34

² י"פ 14295, עמ' 4274.

³ ס"ח התשפ"ה, עמ' 458

"מוסד" – מוסד ציבור כהגדרתו בסעיף 3א לחוק ;

"מוקד" – מקום שבו פועלת או עתידה לפעול במהלך שנת הלימודים התשפ"ז מכינה או שלוחה של מכינה, שאושר בידי המשרד ;

"מכינה" – מסגרת חינוכית המיועדת למיועדים לשירות ביטחון, ליוצאי צבא ולמיועדים להתנדבות לשירות ביטחון, המופעלת או עתידה לפעול בשנת הלימודים התשפ"ז ביישוב מזכה, והיא מכינה קדם צבאית מוכרת כמשמעה בחוק המכינות הקדם צבאיות, התשס"ח-2008⁴ (להלן – חוק המכינות), או מסגרת חינוכית כאמור המבקשת להקים שלוחה חדשה ביישוב מזכה ; לחלופין, מכינה חדשה שעתידה להיות מופעלת ביישוב מזכה, המצויה בהליך הקמה ומלווה בידי האגף הביטחוני-חברתי במשרד הביטחון, ואשר הוכרה בידי האגף כאמור עד ליום י"ד בניסן התשפ"ו (1 באפריל 2026) ;

"מתחם מכינה" – מבנה המכינה הנמצא ביישוב מזכה, לרבות המתקנים המשמשים את חניכי המכינה בלבד, שאושר במסגרת הבקשה שהוגשה להכרה במכינה או שיאושר בידי המשרד כמתחם המכינה עד לתחילת שנת הלימודים שבעדה מבוקשת התמיכה ; מובהר כי כל מכינה רשאית לבקש להיתמך בגין הפעילות הנתמכת במבחינים אלו עבור כל אחד ממוקדיה שבו קיים מתחם מכינה מאושר כאמור, למעט אם צוין אחרת ;

"תוכנית העבודה" – תוכנית שתוגש בידי המכינה מבקשת התמיכה, ובה יפורטו הפעולות אשר בוצעו ואלו שבכוונת המכינה לבצע, כחלק מהפעילות הנתמכת לפי מבחינים אלה ; תוכנית זו תוגש למשרד במסגרת בקשת התמיכה.

3. מטרת התמיכה

מטרת התמיכה לפי מבחינים אלה היא פיתוח המכינות הפועלות או הצפויות לפעול ביישובים מזכים, במסגרת מימוש החלטות ממשלה ; בהתאם, הענקת סיוע למכינות הפועלות ביישובים מזכים, בפעולות הנכללות בסעיף 4 למבחינים, בפרט בתחום הבינוי וההצטיידות.

4. הפעילות הנתמכת

התמיכה תינתן בעד פעילויות בתחומים הבאים (להלן – רכיבי הפעילות הנתמכת), לאורך תקופת התחולה של מבחינים אלה :

(1) ביצוע עבודות הקמה, פיתוח או שיפוץ ושיקום מבנים או מתקנים המצויים במתחם המכינה :

(א) הקמת מבנה חדש ;

(ב) שיפוץ או שיקום מבנה קיים ;

(ג) עבודות פיתוח עבור מבני המכינה, כגון שיקום קו ביוב, הצללות, הנגשת מבנים וכדומה, לא כולל ריהוט ומתקני חוץ ;

⁴ ס"ח התשס"ח, עמ' 890 ; התשע"ח, עמ' 829

(ד) ריהוט ומתקני חוץ – ריהוט גן ורחוב (ספסלים, שולחנות, אשפתונים ופחים, אדניות); מתקני חצר וכושר (מתקני כושר, הצללה);

(2) הצטיידות – רכישת ציוד מוסדי קבוע והכרחי עבור מתחם המכינה לרווחת החניכים בתחומים הבאים: ציוד למטבח המכינה (כדוגמת מקררים, תנורים, מדיחי כלים, מנדפים, שולחנות עבודה מנירוסטה למטבח, כיריים חשמליות, פס הגשה חם או קר, ארונות חימום למזון מבושל, מקפיאים וכלים); ציוד לחדרי לינה (כדוגמת מיטות, מזרנים, ארונות, ארונות ווילונות); ציוד לבית המדרש או לכיתות הלימוד (כדוגמת שולחנות, כיסאות ולוחות כת"ב). על הציוד המבוקש לעמוד בתקינה הנדרשת על פי דין;

(3) תכנון וניהול פרויקטים שיאושרו לביצוע במסגרת פסקה (1), ובכלל זאת מדידות, ניהול תכנון, ייעוץ, סקרי קרקע, ניהול ופיקוח, בדיקות קרקע, תכנון מפורט וכן תכנון לביצוע של הקמה, שיפוץ או שיקום של מתחם המכינה, בשיעור של עד 10% מהיקף כל פרויקט שיאושר.

5. תנאי סף לתמיכה

לתמיכה לפי מבחנים אלה זכאי מוסד שמתקיימים בו כל תנאי הסף הבאים:

(1) המוסד מאוגד ורשום כעמותה לפי חוק העמותות, התש"ס-1980⁵, או כחברה לתועלת הציבור הרשומה אצל רשם ההקדשות לפי פרק ראשון א' לחלק התשיעי לחוק החברות, התשנ"ט-1999⁶;

(2) המוסד בעל אישור ניהול תקין לשנה בעדה מבוקשת התמיכה;

(3) המוסד מפעיל מכינה ביישוב מזכה במשך כל שנת הלימודים בעדה מבוקשת התמיכה;

(4) המוסד לא נתמך בסכום כלשהו מתקציב המדינה, במישרין או בעקיפין, בעד ביצוע רכיב מהפעילות שבעדה הוא מבקש תמיכה עבור מוקד מתחם מכינה בשנת התמיכה ובשנה הקודמת לה;

(5) למוסד זכות קניינית או חוזית במבנה המיועד לחניכי המכינה שבעד הקמתו או שיפוצו מבוקשת התמיכה (כגון בעלות, זכות חכירה, או זכות שימוש), לתקופה של 5 שנים רצופות לפחות, מתוכן 3 שנים לפחות ממועד השלמת השיפוץ שיאושר על פי מבחנים אלו;

(6) המוסד הגיש התחייבות בכתב לכך שאם לאחר קבלת התמיכה יימצא שלא עמד בדרישות מבחנים אלה, יחזיר את סכומי התמיכה שקיבל, כולם או חלקם, לפי העניין, בתוספת ריבית החשב הכללי, והמשרד יהיה רשאי לגבותם או לקזום מכל סכום אחר המגיע למוסד מכל מקור ממשלתי בהתאם להוראות הנוהל.

6. תנאים נוספים לקבלת התמיכה

(א) תנאי לקבלת התמיכה לפרויקטים שהוגשו על פי סעיף 4(1), הוא הגשת כל המסמכים הבאים:

⁵ ס"ח התש"ס, עמ' 210
⁶ ס"ח התשנ"ט, עמ' 189

- (1) תוכנית או סקיצה של מתחם המכונה, הכוללת סימון על גביה של הרכיבים המבוקשים לתמיכה, לרבות שם המבנה, גודלו וייעודו; יובהר כי המבנים שהמוסד מבקש תמיכה לגביהם נדרשים להיות מצויים במתחם המכונה בלבד;
- (2) תוכנית הפרויקט הכוללת תכנון ראשוני לפחות; אולם, בפרויקט שיפוץ מבנה קיים ניתן להסתפק בסקיצה, במפרט ובאומדן תקציבי במקום התוכנית;
- (3) סימון על גבי תוכנית מתחם המכונה או תצלום אוויר של המבנים בהם עתיד להתבצע השיפוץ ותמונות המבנה, כולל תמונה כללית וצילום; צילום ליקויים ומפגעים; ותמונות של אלמנטים נוספים לפי העניין;
- (4) היתר בניה, בקשה להיתר בניה, או מסמך המעיד על פטור מהיתר החתום בידי מהנדס המועצה או הרשות בה פועלת המכונה;
- (5) אומדן עלויות מאושר בידי מהנדס או אדריכל מוסמך, המפרט את רכיבי הבקשה;
- (6) פירוט תמיכות ממשלתיות קודמות ונוכחיות בבינוי ושיפוץ המבנה;
- (7) בפרויקט ביצוע של בניה חדשה, יידרשו:
 - (א) תוכנית עם תכנון ראשוני לפחות של הפרויקט (שרטוט מקצועי על ידי מהנדס או אדריכל);
 - (ב) חוות דעת של מהנדס או אדריכל מוסמך בנוגע להיתכנות הקמת המבנה במתחם המכונה;
 - (ג) הסכמה של בעל הזכויות במקרקעין עליו ייבנה המבנה לביצוע העבודות;
 - (ד) התחייבות לרישום זיקת הנאה כמפורט בסעיף 39 לנוהל שר האוצר⁷;
 - (ה) סימון של תחום הבקשה על גבי תצלום אווירי עם רקע תוכנית בניין עיר (תב"ע) וכן ציון מספר גוש, חלקה ומגרש שבו נמצא תחום הבקשה;
- (8) מסמך אישור על זכויות המוסד בהתאם לסעיף 5(5); אם הנכס אינו בבעלות המוסד, יש לצרף חוזה שכירות או הסכם אסמכתא מחייבת אחרת המעידה על זכות שימוש בנכס לתקופה של חמש שנים לפחות החל מהשנה שבה מבוקשת התמיכה, הסכם שכירות או חכירה ובו אופציה להארכה לתקופה של חמש שנים או יותר, הסכם שכירות או חכירה עם רשות מקומית המתחדש מדי שנה, יחשב כמקיים תנאי זה; כמו כן, על המסמכים המועברים בנוגע לזכויות השימוש במבנה או במתחם המכונה לכלול תיאור מפורט של הנכס ומיקומו במתחם המכונה (לרבות שם המבנה, גודלו וייעודו). ככל שבמסמכי אישור הזכויות אין פירוט ולא מדובר במסמך בר שינוי (כגון נסח טאבו) – ניתן להשלים את הפירוט ע"י הגשת מסמך מפרט מאת בעל הזכויות בנכס.
- (9) התחייבות המוסד בכתב כי במקרה ויימצא שלא עמד בדרישות מבחנים אלה, הוא יחזיר את כספי התמיכה שקיבל לפי מבחנים אלה, כולם או חלקם, בתוספת ריבית והצמדה, ולחלופין המשרד יהיה רשאי לגבותם או לקזום מכל סכום אחר המגיע למוסד מכל מקור

⁷ ה"ש 2 לעיל.

ממשלתי בהתאם להוראות הנוהל. מובהר, כי היה ואם לאחר אישור התמיכה יימצא כי המוסד חדל או צפוי לחדול מלעמוד בסעיף 5(5), תחול עליו חובת ההשבה לפי סעיף זה בגין כלל התמיכה שאושרה באופן יחסי ליתרת 5 השנים שנותרו מיום אישור התמיכה.

(ב) תנאי לקבלת התמיכה בגין הפעילות המפורטת בסעיף 4(2) הוא הגשת 2 הצעות מחיר מפורטות לגבי הפריט בגינו מבוקשת תמיכה.

(ג) תנאי לקבלת התמיכה בגין הפעילות המפורטת בסעיף 4(3) הוא הגשת הערכה ראשונית של התמורה שתשולם בגין תכנון וניהול הפרויקט.

7. אופן חלוקת כספי התמיכה ומגבלות על שיעור התמיכה

(א) כל תקציב של החלטת ממשלה לתמיכה בפעילות הנתמכת ייבחן ויחולק בנפרד על פי אמות המידה שלהלן; היה והתקציב שיועד בהחלטת הממשלה יפחת, ועדת התמיכות תחלק את התקציב המעודכן באופן יחסי בהתאם ליחס שבין התקציב המעודכן לתקציב המקורי.

(ב) שיעור התמיכה המירבי בגין כל אחת מהפעולות שתאושרנה לתמיכה לפי סעיף 4(1) לעיל, יעמוד על 75% מכלל ההוצאות בפרויקט הבינוי שיאושר בכפוף לקבוע בסעיפים קטנים (ד) ו-(ה) להלן.

(ג) שיעור התמיכה בגין פעולות לפי סעיף 4(2) לעיל, לא יעלה על 90% משווי העלות בפועל של הפריט בו המוסד הצטייד;

(ד) היקף הפרויקט המאושר לתמיכה בגין פעולות לפי סעיף 4(3) לעיל, לא יעלה על 10% מסך הפרויקט המאושר, כאשר סכום התמיכה הינו עד 75% מהיקף הפרויקט המאושר לתמיכה.

(ה) בשלב הראשון, יוקצו לתמיכה בכל מכינה שתמצא זכאית לפי מבחנים אלה סך של עד 200,000 שקלים חדשים או 50% מסך התמיכה המאושרת - לפי הנמוך מביניהם.

(ו) בשלב השני, יחולק התקציב שנותר בין המכינות שנמצאו זכאיות לתמיכה. התמיכה בשלב השני תחולק באופן יחסי לפי מספר תקני החניכים המתוקצבים בשנת הלימודים התשפ"ז, המיועדים ללמוד במתחם המכינה; מספר תקני החניכים המתוקצבים יקבע בהתאם לעדכון משרד הביטחון בדבר מספר החניכים להם אושר תקן לתקצוב בשנים א' ו-ב' בשנת הלימודים התשפ"ז.

(ז) אם ייוותר תקציב לאחר השלב השני, תחולק היתרה באופן יחסי לפי המנגנון האמור בסעיף קטן (ד) לעיל וכך עד למיצוי התקציב.

8. אופן הגשת הבקשה

(א) מבקש התמיכה יגיש את בקשתו עד למועד הקבוע, לרבות כל המסמכים והאישורים הנדרשים לפי הנוהל, וכן המסמכים הבאים:

(1) אישור ניהול תקין בתוקף;

(2) מסמכי התחייבות בהתאם לסעיפים 5(4) ו-6(9) בהתאם לנוסח שיפרסם המשרד;

(3) מסמך זכויות בהתאם לסעיף 5(5) ו-6(8);

- (4) יתר המסמכים הנדרשים בהתאם לסעיף 6 ;
- (5) תוכנית עבודה המפרטת את הפעילויות בגין מבקש תמיכה, בהתאם להגדרת רכיבי הפעילות הנתמכת בסעיף 4 לעיל ; על תוכנית העבודה לכלול את המרכיבים הבאים :
- (א) מספר החניכים הרשומים במכירת האם ובשלוחה המצויות ביישוב מזכה בשנת הלימודים התשפ"ז ;
- (ב) פירוט הפעילות המבוקשת לתמיכה, הכולל הסבר, מועד ביצוע משוער, עלות וסכום מבוקש לתמיכה ;
- (ג) פירוט מלוא מקורות המימון לביצוע הפעילות הנתמכת ;
- (ד) הצהרה בהתאם לדרישת סעיף 5(4) לפירוט תמיכות ממשלתיות קודמות ונוכחיות בבינוי ושיפוץ המבנה המבוקש וכן בדבר קיומן או היעדרן של תמיכות או שיפויים בגין התמיכה המבוקשת בהתאם לנוסח שיפרסם המשרד ;
- (ה) חשבונית, הצעת מחיר או כתב כמויות לכל רכיב בגינו מוגשת בקשת התמיכה כמפורט להלן :
- (1) עבור רכיב שכבר נרכש או בוצע – נדרש לצרף חשבונית מס ;
- (2) עבור רכיב שטרם נרכש או בוצע – נדרש לצרף שתי הצעות מחיר לכל רכיב לפחות ;
- (3) אם מדובר ברכיב הנכלל במסגרת סעיף 4(1) למבחנים אלה – בנוסף לתחולת פסקאות (1)-(2) שלעיל, נדרש לצרף גם כתב כמויות מפורט.

(ב) הוועדה או צוות הבדיקה מטעמה יהיו רשאים לדרוש מהמוסד כל מסמך נוסף הנדרש לשם בחינת הבקשה.

9. ביצוע, דיווח ואופן התשלום

- (א) המשרד יכיר בחשבוניות שהופקו בגין פעולות שבוצעו במהלך תחולת מבחנים אלה בלבד, ובתנאי שתכולתם תואמת את אישור ועדת התמיכות בהתאם לתוכנית העבודה שהוגשה.
- (ב) על המוסד להעביר חשבוניות מס או קבלות מפורטות על ההוצאות שבגין מבוקשת התמיכה לפי מבחנים אלה, על שם המוסד מבקש התמיכה בלבד ; בחשבונית ייכללו הפרטים הבאים – שם המוסד, מועד אספקת השירותים, מהות השירות שניתן, פירוט הכמויות ועוד.
- (ג) דוח הביצוע יכלול סיכום מילולי וסיכום כספי המורכב מפירוט המקורות והשימושים, בחתימת ראש המכינה ומנהל הכספים של המכינה, ובצירוף חשבוניות מפורטות כאמור, תמונות, בהתאמה לנושאי הפעילות המאושרים, וכל אסמכתא נוספת שתידרש על ידי המשרד, לצורך הוכחת העלויות וביצוע הפעילות ; הדיווח יחתם בידי מורשי החתימה של המוסד ובפרט מנהל הכספים של העמותה, ויאושר בידי רואה חשבון חיצוני.
- (ד) אבן דרך לתשלום בתמיכה רב שנתית –

(1) תנאי לאישור תשלום העולה על 50% מסך התמיכה שאושרה למוסד, הוא הגשת דוח התקדמות מפורט הכולל גם לוחות זמנים מלאים להשלמת מלוא הפעולות הנתמכות במהלך תקופת תחולת המבחנים, חתום בידי מורשי החתימה של המוסד וראש המכינה. אם 50% מסך התמיכה כאמור אושרו למוסד כמקדמה או כתשלום טרם הוכחת ביצוע –

על דוח ההתקדמות לכלול אסמכתאות כמפורט בסעיף זה, המעידות על מימוש של 80% לפחות משווי התמיכה שאושרה כמקדמה או כתשלום טרם הוכחת ביצוע;
 (2) דוח ההתקדמות ייבחן בידי הגורם המקצועי במשרד או גורם הנדסי מטעם המשרד, ולאחר אישור כאמור ניתן יהיה לשלם למוסד סכום נוסף שלא יעלה על 40% מסכום התמיכה שכבר אושר למוסד; אם לעמדת הגורם המקצועי או ההנדסי לא הוכחה היתכנות להשלמת מלוא הפעולות הנתמכות במהלך תחולת תקופת המבחנים – תהיה רשאית ועדת התמיכות להחליט על קביעת מועד נוסף להגשת דוח התקדמות מפורט או לקבל החלטה על ביטול התמיכה.

10. מעקב ובקרה

מבלי לגרוע מהוראות הנוהל –

- (1) המשרד או מי מטעמו יהיו רשאים לערוך ביקורת ובדיקה בכל עת, גם לאחר תשלום כספי התמיכה, בדבר אמיתות הנתונים שנמסרו לו, מילוי התנאים למתן התמיכה, ואופן השימוש בתמיכה שניתנה;
- (2) לשם ביצוע הפעילות רשאי המשרד או מי מטעמו לדרוש דיווחים כספיים ואחרים בקשר לשימוש בתמיכה, והמוסד הנתמך מתחייב להגיש לו את הללו; המשרד רשאי לשלוח מבקר או מפקח מטעמו לבקר במשרדיו ובמבניו של המוסד ולעיין בספרי החשבונות שלו, והמוסד הנתמך מתחייב לשתף פעולה עם בקרה וביקורת כאמור;
- (3) המשרד רשאי להקטין או לבטל את התמיכה בהתקיים אחד מאלה:
 - (א) הופחת או בוטל תקציב התמיכה;
 - (ב) הגוף הנתמך לא קיים את כל דרישות המשרד בקשר לביצוע הפעילות כאמור;
 - (ג) הגוף הנתמך לא קיים את כל התנאים או ההתחייבויות בקשר למתן התמיכה;
 - (ד) התברר כי הגוף הנתמך זכאי לקבל כספים או נכסים נוספים ממקור ממשלתי אחר בגין הפעילות הנתמכת;
 - (ה) התמיכה ניתנה על בסיס נתונים שגויים;
 - (ו) בגין כל סיבה אחרת המפורטת בנוהל זה או בנוהל שר האוצר;
- (ו) שולמה תמיכה על בסיס דיווח כוזב או מטעה, יוחלו הוראות נוהל שר האוצר והוראות התכ"ס בעניין;
- (ז) שולמה תמיכה ולאחר מכך פקעה או בוטלה זכותו הקניינית או החוזית של המוסד במבנה שבעד הקמתו או שיפוצו שולמה התמיכה, וטרם חלפו 5 שנים ממועד האישור או 3 שנים ממועד השלמת השיפוץ שאושר על פי מבחנים אלו, לפי המאוחר מבניהם – יחויב המוסד בהשבת החלק היחסי של התמיכה בהתאם למספר השנים שנותרו להשלמת התקופות בהתאם לסעיף 6(א)(1) לעיל.

11. תחילה ותוקף

תחילתם של מבחנים אלה ביום ט"ז בסיוון התשפ"ו (1 ביוני 2026), והם יעמדו בתוקפם עד יום א' בכסלו התשפ"ח (31 בדצמבר 2027).

כ"ף ג'מס אל התשפ"ו

(מאזאס 2026)

אליס חק
אורית מלכה סטרוק

שרת ההתיישבות והמשימות הלאומיות

(803-35-2026-000033)